

Elektrik enerjisi sahəsi
Azərbaycanın sosial problemlərinin həll olunmasında xüsusi rol oynayır.
Heydər Əliyev

Azərbaycan işıqları

“Azərenerji” ASC-nin orqanı

19 YANVAR 2016-cı il
ÇƏRŞƏNBƏ AXŞAMI

№ 1
(1127)

www.azerenerji.gov.az

“...Bütün çətinliklərə, beynəlxalq iqtisadi böhranlara, siyasi-hərbi böhranlara baxmayaraq, Azərbaycan inamla irəliləyəcək. Azərbaycan sabitlik təmin edilir, ictimai-siyasi vəziyyət müsbətdir. Azərbaycanda xalqla iqtidar arasında birlik möhkəmlənir və bu amillər bizim uğurlu inkişafımızı şərtləndirir”.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan
Respublikasının Prezidenti

**20 YANVAR
ÜMUMXALQ HÜZN
GÜNÜDÜR.
Allah bütün şəhidlərimizə
rəhmət eləsin.**

RƏSMİ XRONİKA

31 dekabr
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü və Yeni il münasibətilə Azərbaycan xalqını təbrik edib.

5 yanvar
Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın pravoslav xristian icmasını müqəddəs Milad bayramı münasibətilə təbrik edib.

10 yanvar
Prezident İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclası keçirilib.

11 yanvar
Prezident İlham Əliyev Bakının Suraxanı rayonunda “ATEF Şirkətlər Qrupu”nun iri qabarıqlı transformatorlar zavodunun açılışında iştirak edib, yüksək gərginlikli avadanlıqlar istehsalı zavodunun təməlini qoyub.

Prezident İlham Əliyev “2016-cı ilin Azərbaycan Respublikasında “Multikulturalizm ili” elan edilməsi haqqında” Sərəncam imzalayıb.
Prezident İlham Əliyev müasir Azərbaycan ədəbiyyatının görkəmli nümayəndəsi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin fərdi təqaüdüçüsü, xalq şairi Zəlimxan Yaqub ilə Təzəpir məscidində keçirilən vida mərasimində iştirak edib.

12 yanvar
Prezident İlham Əliyevin sərəncamları ilə Nərgiz Akif qızı Qurbanova Azərbaycan Respublikasının Bolqarıstan Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri, Murad Nizami oğlu Nəcəfəliyev Azərbaycan Respublikasının Estoniya Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri, Məmməd Bahəddin oğlu Əhmədov Azərbaycan Respublikasının İtaliya Respublikasında fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri, Daşqın Məzi oğlu Şikarov Azərbaycan Respublikasının Birləşmiş Ərəb Əmirliklərində fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri təyin edilib.
Prezident İlham Əliyev Əlcəzair Xalq Demokratik Respublikasının və Monqolustanın ölkəmizdə yeni təyin olunmuş fəvqəladə və səlahiyyətli səfirləri Ləhşan Boufərasin və Badamtoş Baxışçiyevə etimadnamələrini qəbul edib.
Prezident İlham Əliyev İstanbul Sultanhəməd meydanında törədilmiş faciə ilə əlaqədar Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanla dərin hüznü başsağlığı verib.

13 yanvar
Prezident İlham Əliyev Vüsal Ağaməmməd oğlu Kərimlinin Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Bakı Neqliyət Agentliyinin Baş direktoru təyin edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.
Prezident İlham Əliyev ABŞ-ın Milli Təhlükəsizlik Şurasının Avropa üzrə baş direktoru Çarlz Kapcanı qəbul edib.
Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının hüquq-mühafizə orqanlarında uzunmüddətli səmərəli fəaliyyətinə görə Zakir Bəkir oğlu Qaralovu “Şöhrət” ordeni ilə təltif edib.
Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin fəaliyyətinin təmin edilməsi haqqında” Fərman imzalayıb.

14 yanvar
Prezident İlham Əliyev Pakistan İslam Respublikasının Hərbi Dəniz Qüvvələrinin komandanı Muhammad Zakaullahı qəbul edib.
Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının Alternativ və Bərpə Olunan Enerji Mənbələri üzrə Dövlət Agentliyi ilə Çin Xalq Respublikasının Energetika üzrə Dövlət İdarəsi arasında Anlaşma Memorandumunun təsdiq edilməsi haqqında” Fərman imzalayıb.

15 yanvar
Prezident İlham Əliyevin imzaladığı fərmana əsasən, Nazirlər Kabineti yanında Dövlət Bayrağı Meydanı Kompleksi İdarəsi və Dənizkənarı Bulvar İdarəsi birləşdirilərək, onların əsasında Nazirlər Kabineti yanında Dənizkənarı Bulvar İdarəsi yaradılıb.
Prezident İlham Əliyevin imzaladığı fərmana əsasən, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi adlandırılıb.

Prezident İlham Əliyev “Azərbaycan Respublikasının Sətinmələr üzrə Dövlət Agentliyinin ləğv edilməsi haqqında” fərman imzalayıb.
Prezident İlham Əliyevin imzaladığı fərmana əsasən, Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi adlandırılıb.
Prezident İlham Əliyev Ramin Namiq oğlu Quluzadənin Azərbaycan Respublikasının rəhbəri və yüksək texnologiyalar naziri, Oqtay Qeşəm oğlu Şahbazovun Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdiri, İlqar Əziz oğlu Mustafayevin Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti yanında Dənizkənarı Bulvar İdarəsinin rəisi, Şahin Abdulla oğlu Mustafayevin Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat naziri təyin edilməsi haqqında sərəncamlar imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev: “Bütün çətinliklərə, beynəlxalq iqtisadi böhranlara, siyasi-hərbi böhranlara baxmayaraq, Azərbaycan inamla irəliləyəcək”

◆ “Azərbaycan müsəlman aləminin ayrılmaz hissəsidir. Eyni zamanda, bizi Avropa ölkələri ilə dərin əlaqələr bağlayır. Biz siyasi, iqtisadi, enerji sahələrində, başqa sahələrdə uğurla əməkdaşlıq edirik. Biz həmişə çalışırıq ki, dirlərə, sivilizasiyalararası dialoq daha da güclənsin. Biz bu işə öz töhfəmizi vermişik və öz nümunəmizi ortaya qoymuşuq”. Bu sözləri yanvarın 10-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sədrliyi ilə Nazirlər Kabinetinin 2015-ci ilin sosial-iqtisadi inkişafının yekunlarına və qarşıda duran vəzifələrə həsr olunan iclasında dövlətimizin başçısı bəyan edib.

Azərbaycan regionda sabitləşdirici rol oynayır

Prezident İlham Əliyev deyib ki, 2015-ci ildə dünyada iqtisadi böhran daha da dərinləşib. Bizim regionumuzda isə iqtisadi böhranla yanaşı, siyasi və hərbi böhran müşahidə olunur. Əfsuslar olsun ki, mövcud olan münaqişələr 2015-ci ildə öz həllini tapmadı. Əksinə, dünyada və xüsusilə bizim regionumuzda yeni təhlükə ocaqları yarandı. Regionumuzun ümumi inkişafına mənfi təsir göstərən bu hadisələr bizi ciddi narahat edir. Çünki biz də bu regionda yaşayırıq və regionda baş verən hadisələr istər-istəməz biza də öz təsirini göstərir.

Dövlətimizin başçısı deyib ki, Azərbaycan 2015-ci ildə uğurla inkişaf edib, qarşıda duran bütün vəzifələr icra olunub, ölkəmizin beynəlxalq nüfuzu daha da artıb. Bizim beynəlxalq təşkilatlardakı fəaliyyətimiz çox uğurlu olub. Azərbaycan bütün məsələlərlə bağlı öz prinsiplərini mövqeyini ifadə edir. Bizim mövqeyimiz haqq-ədalət, beynəlxalq hüquq əsasında formalaşır. Azərbaycan bundan sonra da regionda sabitləşdirici rol oynamağa çalışacaq.

Hərbi potensialımız möhkəmlənib

“Əfsuslar olsun ki, 2015-ci ildə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı heç bir irəliləyiş olmamışdır. Deyə bilərəm ki, danışıqlar istiqamətində durğunluq müşahidə olunur. Sadəcə olaraq, ilin sonunda Ermənistan və Azərbaycan prezidentlərinin görüşü keçirilmişdir. Bu görüş də deyə bilərəm ki, formal xarakter daşıyırdı - görüşü naminə görüş. Çünki 2015-ci ildə prezidentlər səviyyəsində görüş keçirilməmişdir. Ancaq bu görüşün heç bir faydası, yaxud da ki, nəticəsi olmamışdır. Bunun da səbəbi ondan ibarətdir ki, Ermənistan sülh istəmir”, - deyə dövlətimizin başçısı bəyan edib.

Prezident İlham Əliyev deyib ki, Azərbaycanın mövqeyi tam fərqlidir, biz münaqişənin həllini istəyirik. Vəsitiçilər də, Minsk qrupunun həmsədrləri də dəfələrlə bildiriblər ki, onlar da münaqişənin həllini

istəyirlər. Ancaq əfsuslar olsun ki, işğalçıya bu istiqamətdə heç bir ciddi təzyiq göstərilir. Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin dövlət başçıları bir neçə dəfə bəyan ediblər ki, status-kvo qəbuləlməzdir. Ancaq status-kvonun dəyişdirilməsi üçün heç bir konkret addım atılmır. Status-kvonun dəyişdirilməsi o deməkdir ki, işğala son qoyulacaq. Azərbaycan öz mövqeyini bundan sonra da müdafiə edəcək. Bizim mövqə beynəlxalq hüquq norma və prinsiplərinə əsaslanır. BMT Təhlükəsizlik Şurası dörd qətnamə qəbul edib ki, erməni işğalçı qüvvələri torpaqlarımızdan dərhal və qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır.

“Azərbaycanın hərbi potensialı 2015-ci ildə böyük dərəcədə möhkəmlənmişdir. Biz bunu döyüş meydanında da görürük. 2015-ci ildə təmas xəttində Azərbaycan tam üstünlük təmin etmişdir və öz iradəsini dikte etmişdir. Onlarla işğalçı məhv edildi, Ermənistan rəhbərliyi panikadadır, isterikadadır, xarici qüvvələrə müraciət edir ki, onları müdafiə etsinlər. Ancaq sual olunur: Erməni əsgərləri hansı torpaqda həlak olurlar? Azərbaycan torpağında həlak olurlar. Getsinlər, çəkilsinlər bizim torpaqlarımızdan, bu zaman münaqişəyə son qoyular, heç kim həlak olmaz və sülh bərpə edilə bilər”, - deyən ölkə rəhbəri bildirib ki, biz bundan sonra da siyasi, diplomatik və iqtisadi nəçəqlərdən istifadə edəcəyik, eyni zamanda, döyüş potensialımızı gücləndirəcəyik və beləliklə, münaqişənin həllini yaxınlaşdıracağıq.

2015-ci ildə iqtisadiyyatımız inkişaf edib

Prezident İlham Əliyev bildirib ki, 2015-ci ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı inkişaf edib. Əlbəttə ki,

əvvəlki illərdə olan inkişaf əldə edilməyib və bu mümkün deyildi. Çünki neftin qiyməti 3-4 dəfə aşağı düşüb. Manatın məzənnəsi devalvasiyaya uğrayıb ki, bu da qaçılmaz idi. Çünki neftin qiymətinin 3-4 dəfə aşağı düşməsi manatın məzənnəsinin əvvəlki səviyyədə qalmasına imkan vermirdi. Eyni zamanda, bizim qonşu ölkələrdə də milli valyutalar 100 faiz, bəzi hallarda ondan da çox dərəcədə devalvasiyaya uğrayıb. Belə olan halda Azərbaycanda istehsal olunan məhsullar öz rəqabət qabiliyyətlərini itirirdi, bizim istehsalçılara çox böyük təzyiq göstərilirdi. Sadəcə olaraq, manatı əvvəlki səviyyədə saxlamaq qeyri-mümkün idi. Yeni, bu, qaçılmaz bir addım idi. Ancaq biz çalışacağıq ki, bu məzənnənin dəyişməsi ilə bağlı mənfi fəsadların aşağı salınması üçün daha da fəal iş görək. Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan iqtisadiyyatı artıb. Ümumi daxili məhsul 1 faizdən çox, sənaye istehsalı 2,4 faiz, qeyri-neft sənayesi isə 8,4 faiz artıb. Keçən il ölkə iqtisadiyyatına 20 milyard dollara yaxın sərmayə qoyulub ki, bunun yansı xarici sərmayədir.

Keçən il bütün sosial proqramların icra edildiyini vurğulayan ölkə rəhbəri qeyd edib ki, insanlara daha da böyük məbləğdə ünvanlı dövlət sosial yardımını verilib. Bu gün 112 min ailə, təqribən 500 minə yaxın insan hər ay dövlətdən orta hesabla 152 manat yardım alır və il ərzində verilən bu məbləğ 7 faiz artıb. Keçən il altmışa yaxın tibb müəssisəsi tikilib-təmir edilib, 20-dən çox məktəb təmir edilib-tikilib və hazırda 23 məktəbdə təmir işləri aparılır. Uşaq bağçalarının tikintisi davam edir.

Dövlətimizin başçısı deyib ki, keçən il TANAP layihəsinin inşası başlanıb. Bu, ölkəmiz, region və ümumiyyətlə, Avropa üçün çox əhəmiyyətli, strateji

əhəmiyyət daşıyan layihədir. Bu layihə bizə imkan verəcək ki, zəngin qaz resurslarımızı dünya bazarlarına çıxaraq. Avropa isə alternativ qaz mənbəyi əldə edəcək.

Xalqla iqtidar arasında birlik möhkəmlənir

“2015-ci ildə ölkəmizin həyatında tarixi hadisə baş vermişdir. İlk dəfə olaraq Avropa Oyunları keçirilmişdir. Azərbaycan bu Oyunları yüksək səviyyədə keçirə bildi. Baxmayaraq ki, Oyunların keçirilməsi üçün cəmi 2 il yarım vaxtımız var idi, biz bu Oyunları Yay Olimpiya Oyunları səviyyəsində keçirdik”, - deyən ölkə rəhbəri vurğulayıb ki, bu Oyunlar müstəqil ölkəmizin qüdrətini bir daha göstərdi. Bu Oyunlar göstərdi ki, biz ən mötəbər beynəlxalq tədbiri ən yüksək səviyyədə keçirə bilərik. Yay Olimpiya Oyunlarında Azərbaycan idmançıları 56 medal qazandı ki, onlardan 21-i qızıl medalıdır.

Prezident İlham Əliyev xatırladı ki, 2015-ci ildə parlament seçkiləri keçirilib. Bütün beynəlxalq müşahidəçilər, o cümlədən Avropa Şurasının nümayəndələri, MDB ölkələrinin nümayəndələri və digər müşahidəçilər parlament seçkilərini birmənalı şəkildə yüksək qiymətləndiriblər ki, seçkilər ədalətli, şəffaf şəkildə və demokratik şəraitdə keçirilib. Azərbaycan xalqının iradəsi parlament seçkilərinin nəticələrində tam şəkildə ifadə olunub. Bütün çətinliklərə, beynəlxalq iqtisadi böhranlara, siyasi-hərbi böhranlara baxmayaraq, Azərbaycan inamla irəliləyəcək. Azərbaycanda xalqla iqtidar arasında birlik möhkəmlənir və bu amillər bizim uğurlu inkişafımızı şərtləndirir.

Xarici sərmayəni daha çox cəlb etməliyə

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev yekun nitqində deyib: “Ümumiyyətlə, ümumi daxili məhsulumuzun strukturu müsbətə doğru dəyişir, qeyri-neft sektorunun çəkisi artır. Bu, müsbət işdir. Neftdən asılılıq azalır. Ancaq biz bu asılılıq minimum səviyyəyə endirməliyik ki, gələcəkdə neftin qiymətindən asılı olmayaraq. Vəzifə bundan ibarətdir. Hesab edirik ki, biz düşünülən siyasət, gərgin iş nəticəsində buna nail ola biləcəyik”.

Dövlətimizin başçısı bildirib ki, bu il biz xarici investisiyaları Azərbaycana daha böyük həcmə cəlb etməliyik. Azərbaycan xarici sərmayə üçün çox gözəl ölkədir. Düzdür, sərmayələr daha çox neft-qaz sektoruna qoyulur, eyni zamanda, son vaxtlar qeyri-neft sektoruna da xarici sərmayə qoyulması müşahidə olunur. Biz çalışmalıyıq ki, xarici sərmayəni ölkəmizə cəlb edək. Eyni zamanda, yerli sahibkarlar da Azərbaycan iqtisadiyyatına daha çox sərmayə qoymalıdır. İlk növbədə sərmayəni iqtisadiyyatın real sektoruna - istehsal sahələrinə yəradılmasına, kənd təsərrüfatına, sənayenin inkişafına və xidmət sektoruna yatırılmalıdır.

(Ardi 2-ci səhifədə)

IV Qlobal Bakı Forumu bu ilin martında keçiriləcək

◆ Bu il martın 10-11-də Bakıda Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin dəstəyi ilə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkil etdiyi IV Qlobal Bakı Forumu keçiriləcək. Dörd ildir təşkil edilən bu ənənəvi Forumda bir sıra ölkələrin dövlət və hökumət başçıları, habelə tanınmış nüfuzlu siyasi xadimlərin iştirakı gözlənilir.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsinin AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, “Çox-qütblü dünyaya doğru” mövzusunda keçiriləcək Forumda 300-ə yaxın nümayəndənin iştirakı gözlənilir.

IV Qlobal Bakı Forumunda dünyada etnik, dini və siyasi zəmində baş verən münaqişələr, demokratiyanın inkişafı, təhsil, ekologiya, enerji təhlükəsizliyi sahəsindəki qlobal problemlər müzakirə ediləcək və bu problemlərin həlli yollarının tapılması istiqamətində fikir mübadiləsi aparılacaq.

Qeyd edək ki, I, II və III Qlobal Açıq Cəmiyyətlər Forumu 2013-cü, 2014-cü və 2015-ci illərdə Bakı şəhərində keçirilib. Bu toplantılara dünyanın bir sıra nüfuzlu siyasi və dövlət xadimləri qatılıblar.

İqtisadiyyat Nazirliyi: Azərbaycanda un və çörək qonşu ölkələrdən ucuzdur

◆ Məlumat verildiyi kimi, manatın məzənnəsinin dəyişməsi ilə əlaqədar əhalinin, xüsusilə aztəminatlı ailələrin sosial müdafiəsini gücləndirmək məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin tapşırığına əsasən, buğdanın idxalı və satışı, buğda ununun və çörəyin istehsalı və satışı yanvarın 15-dən etibarən əlavə dəyər vergisindən azad olunub. Bunun nəticəsi olaraq, hazırda 50 kiloqramlıq 1 kışə əla növ buğda ununun pərakəndə satış qiyməti ölkə ərazisində 23-24 manatadək enib.

İqtisadiyyat Nazirliyindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, unun yeni qiymətləri qonşu ölkələrdən xeyli aşağıdır. Müqayisə üçün: Gürcüstanda 50 kiloqramlıq 1 kışə əla növ buğda ununun pərakəndə satış qiyməti 31-32 manat, Türkiyədə 30-33 manat arasındadır. Çörəyin qiymətinə gəlincə isə, Azərbaycanda hazırda əla növ buğda unundan bişirilmiş 500 qramlıq çörəyin pərakəndə satış qiyməti 30 qəpik təşkil edir. Əla növ buğda unundan bişirilmiş çörəyin 500 qramının pərakəndə satış qiyməti Gürcüstanda 50-70 qəpik, Türkiyədə 1.10-1.20 manat, Rusiyada 60-80 qəpik arasında dəyişir.

Unudulmaz faciə və qəhrəmanlıq amı

Avadanlıqlara xidmət diqqət mərkəzindədir

Neftin qiyməti 2017-ci ildə 60 dollara yüksələ bilər

◆ “Capital Economics”in əmtəə mütəxəssisi Tomas Puq “Brent” neftinin bir barelinin qiymətinin 2017-ci ildə 60 dollara qədər yüksələ biləcəyini deyib. Onun fikrincə, “Brent” nefti 2020-ci ilədək 70 dollar səviyyəsindən aşağıda qalacaq.

AZƏRTAC xəbər verir ki, mərkəzi ofisi Londonda yerləşən müstəqil araşdırma və məsləhət şirkəti “Capital Economics”in əmtəə mütəxəssisi T.Puq Çinin iqtisadiyyatında yavaşlamanın global neft tələbiə mənfi təsir göstərdiyini bildirib. O, Çinin iqtisadiyyatının bu il stabilləşməsinə gözlədiyini və bunun da neftin qiymətlərinin bahalaşmasına təsir edəcəyini vurğulayıb.

Ucuzaşan neft qiymətləri ilə əlaqədar ABŞ-dakı istehsalçıların da çətin vəziyyətdə olduğunu xatırladan T.Puq bu ölkədə neft sərmayələrinin və qazma quyularının sayının getdikcə azaldığını, bunun yerli neft hasilatında kəskin azalmaya səbəb olduğunu deyib.

Qeyd edək ki, aşağı düşən qiymətlər xam neft ixracatçısı ölkələrin iqtisadiyyatlarına mənfi təsir etməkdə davam edir. Ucuzaşan qiymətlərdən ən çox təsirlənən ölkələr Rusiya, Kanada, Norveç, Venesuela və Saudiyyə Ərəbistanıdır.

Azərbaycan XİN İrana qarşı sanksiyaların ləğvini alqışlayıb

◆ Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi “altılıq” ölkələri ilə İran arasında Avropa İttifaqının iştirakı ilə 14 iyul 2015-ci ildə imzalanan Birgə Hərtərəfli Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsini alqışlayıb.

APA-nın məlumatına görə, bu barədə Azərbaycan XİN-in bəyanatında deyilir. Bəyanatda deyilir ki, Azərbaycan bu irəliləyişin əldə olunmasında bütün tərəflərin nümayiş etdirdikləri qətiyyət və əzmi təqdir edir: “Biz həmçinin, bu nailiyyət münasibətilə dost və qonşu İran xalqını təbrik edirik və bu müsbət prosesin Azərbaycan Respublikası və İran İslam Respublikası arasında qarşılıqlı faydalı tərəfdaşlığın daha da inkişafına əlavə təkan verəcəyinə əminliyimizi bildiririk”.

Xatırladaq ki, yanvarın 16-dan etibarən 14 iyul 2015-ci ildə imzalanan Birgə Hərtərəfli Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsinə başlanıb və ABŞ və Avropa İttifaqı İran üzərindən sanksiyaları götürüb.

ÜMUMXALQ HÜZN GÜNÜ

◆ ...O müdhiş gecədən, qanlı şənbədən bizi 26 illik bir zaman məsafəsi ayırır. Amma baş verməmiş faciənin ağır-acısını, törədilmiş cinayətin amansızlığını nə vaxtın axarı unudura bilir, nə də tarixin gedişi... 1990-cı ilin 20 yanvarı xalqımızın yaddaş salnaməsinə əbədi olaraq hüzn və qürur anı kimi həkk olunmuşdur. Hüznümüz – həmin gün həyatını itirmiş həmvətənlərimizin nakam taleyi, günahsız insanların vəhşicəsinə qətlə yetirilməsi ilə bağlıdır, qururumuz azadlıqsevər xalqımızın mübarizə ruhunun ən zəhmli hərbi güc, ən qorxunc döyüş silahları qarşısında belə ağılmazlıyından qaynaqlanır.

Keçmiş SSRİ dövlətinin süqutu siyasi hakimiyyətin şəriksiz sahibi olan Kommunist Partiyasına M.Qorbaçov kimi avontürüst və karyerist bir adamın gətirilməsi ilə başladı. Onun "yenidən-qurma" adı ilə həyata keçirdiyi siyasət sovet cəmiyyətinin uzun illər ərzində möhkəmlənmiş sütunlarını ele sarsıtdı ki, xalqların "könlüllü ittifaqı" çox sürətlə çat verdi. Bu ittifaqın üzvü olmasına baxmayaraq, daim öz qonşularının torpaqlarına göz dikən namərd ermənilər belə bir vaxtda öz mənfur niyyətlərini gerçəkləşdirmək, Qarabağı inzibati cəhətdən Azərbaycandan ayırmaq fərsəti qazandıqlarını düşündülər. Onların bu məsələni aktıllaşdırmaq cəhdlərinə sovet hökumətinin məsuliyyətsiz münasibəti xalqımızın real təhlükə qarşısında səfərbər olmağa, öz mənafeyini qorumağa məcbur edirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyevin 1970-80-ci illərdə respublikamızda apardığı siyasət nəticəsində milli özünüdərk prosesinin başlanması, xalqımızın milli məniyyət şüurunun yetişməsi xeyanətkar qonşuların düşmənçilik iddialarına qarşı mübarizə aparmaq üçün yaxşı bir zəmin oldu.

Belə bir fakt danılmazdır ki, erməni millətçilərinin tarixən xəyallarında qurduqları "Böyük Ermənistan" planını yenidən işə salmaq cəhdləri Azərbaycanın dahi oğlu Heydər Əliyevin siyasi hakimiyyətdən uzaqlaşdırılmasından sonra rəvac tapa bilməmişdi. SSRİ kimi çoxmillətli, həmişə bir dövlətdə bir türk oğlunu qazandırdığı ümumxalq məhəbbəti, onun ağılı, zəkası və qətiyyəti özünü sersəm çıxışları və mənfur əməlləri ilə ölkədə gözdən salmış, erməni mafiyasının təsiri altına düşmüş M.Qorbaçovda kəskin həssas və paxıllıq hissi ilə yanaşı, həm də qorxu yaradırdı. O zaman aparıcı xarici dövlətlərin beyni mərkəzləri apardıqları təhlillər əsasında belə qənaətə gəlirdilər ki, Heydər Əliyev SSRİ-ni iflasdan xilas edib onu qoruyub biləcək yeganə siyasi liderdir.

Ulu Öndərimizin 1987-ci ildə ali dövlət hakimiyyətindən uzaqlaşdırılmasından bir gün sonra M.Qorbaçovun iqtisadi məsələlər üzrə məsləhətçisi, Moskvadakı erməni mafiyasının başçılarından olan akademik Aqanbekyanın Fransanın "Humanite" qəzetində müsahibəsi çıxdı. Bu bədnam iqtisadçı alim müsahibədə iddia edirdi ki, Dağlıq Qarabağ iqtisadi cəhətdən Ermənistanla birləşdirilməsi uğrunda separatçı çıxışların ideoloji əsasını təşkil etdi. Erməni millətçilərinin Azərbaycan

qarşısında qətlə yetirilən qanunsuz planlarını həyata keçirmək üçün əməli fəaliyyətə keçmələri də məhz bundan sonra başladı. Xankəndidə, Göyçədə, İrəvanda biri-birinin ardınca soydaşlarımıza qarşı

Komitəsi öz agentləri vasitəsilə Bakıda, Lənkəranda, Cəlilabadda, Nefçalada və digər bölgələrdə təxribat və işğalçılar törətdi. 1990-cı ilin yanvar ayında Bakıya qoşun hissələrinin yeridilməsi barədə qərar da guya bu işğalçıların qarşısını almaq məqsədilə qəbul edilmişdi.

SSRİ və Azərbaycan rəhbərliyinin nümayəndələrinin televiziya ilə çıxış edərkən, Bakıda fəvqəladə vəziyyət tətbiq olunmayacağı, hərbi qüvvələrdən istifadə edilməyəcəyi, dinc əhaliyə atəş açıl-

almışdı. Onların arasında qadınlar və uşaqlar da vardı.

Xalqın ağır günündə ulu öndərimiz Heydər Əliyevin Moskvada öz haqq səsinə ucaltması, sovet dövlətinə, onun rəhbərlərinə qətiyyət və cəsarətlə öz etirazını bildirməsi və bunun bütün dünyaya səs salması bizim hər birimiz üçün əvəzsiz təşəllü, eyni zamanda, qürurverici hadisə oldu. Yanvarın 21-də özünün və ailə üzvlərinin həyatını təhlükə altına qoyaraq Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə

Məclisində 20 Yanvar faciəsinə ilk dəfə siyasi-hüquqi qiymət verən sənəd qəbul edildi. Azərbaycan xalqının ümumi rəyini özündə təəcəssüm etdirən bu qərar Heydər Əliyev qətiyyətinin və cəsarətinin təzahürüdür. Sənəddə respublika rəhbərliyindən tələb olunurdu ki, 20 Yanvar faciəsinə siyasi-hüquqi qiymət verilsin. Lakin xalqın istək və arzularına xilaf çıxan, milli mənafehlərə biganəlik göstərən o vaxtki respublika rəhbərliyi bu tələbin yerinə yetirmədi.

çısı möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyev də bu ənənəyə sadiqdir və 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinin uca tutulmasına, şəhid ailələrinin sosial məsələlərinin həllinə xüsusi diqqət göstərir. "Həmin gün respublikada haqq-ədələtin bərqərar edilməsi tələbləri ilə çıxış edən Azərbaycan xalqının inam və iradəsinə qırmaq, milli məniyyətini alçaltmaq məqsədilə totalitar sovet rejiminin həyata keçirdiyi terror aktı nəticəsində bəşər tarixində insanlığa qarşı törədilmiş ən ağır cinayətlərdən biri baş verdi. Yüzlərlə günahsız insan yaralandı və qətlə yetirildi. Ən ağır sınaqlara sinə gərmək əzmini bütün dünyaya nümayiş etdirən Azərbaycan övladları 1990-cı il yanvarın 20-də xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsinə parlaq səhifə yazdılar" – bu fikirlər möhtərəm Prezidentimizə məxsusdur, xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsinə onun dərin ehtiramını ifadə edir.

Bu gün hər birimiz üçün müqəddəs ziyarətəgahı çevrilmiş, 20 Yanvar faciəsi qurbanlarının və Ermənistanın hərbi təcavüzünə qarşı döyüşlərdə həlak olanların dəfn edildiyi Şəhidlər Xiyabanı məhz cənab İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə tam təmir edilmiş və yenidən qurulmuşdur.

O məşum günlərin canlı şahidləri yaxşı xatırlayırlar ki, Dağüstü parkda 20 Yanvar şəhidləri üçün qəbirlər qazılarkən torpağın altından insan sümükləri çıxdı. 1918-ci ilin martında Bakıda bolşeviklərin dəstəyi ilə erməni-daşnak dəstələri tərəfindən İsmailiyyə binasına yığılaraq yandırılan azərbaycanlıların cəsədləri məhz burada basdırılmışdı. Sovet dövləti həmin soyqırımını unudurmaq üçün qəbirlərin üstündə gəzinti meydançası salmış, burada Kirovun heykəlini qoymuşdu. Amma tarix təkrarlənir: 1990-cı ilin yanvarına soyqırım qurbanlarının ruhları azadlıq, müstəqillik uğrunda şəhid olan həmvətənlərimizin ruhları ilə birləşdi və bura xalqımızın əbədi və müqəddəs ziyarətəgahına çevrildi.

...Milli azadlıq hərəkatının bütün iştirakçılarının, 20 yanvar şəhidlərinin və torpaqlarımızın bütövlüklü uğrunda canını fəda edən ən ümdə arzusu Azərbaycanı müstəqil və güclü bir dövlət kimi görmək idi.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin müdrik və möhtəşəm fəaliyyəti, onun davamçısı cənab İlham Əliyevin qüdrətli və mükəmməl idarəçiliyi, siyasi uzaqqövrənliyi sayəsində bu gün müstəqil Azərbaycan regionun liderinə, dünya birliyinin ən perspektivli dövlətinə çevrilmiş, xalqımız rifahı və firavanlığı qovuşmuşdur. Dövlətimizin hərbi və iqtisadi gücü, onun rəhbərinin dürüst və məqsədyönlü siyasəti ilə doğma Qarabağımız da təzliklə işğaldan azad ediləcək, bütöv və böyük Azərbaycan tarixə öz şanlı zəfərini əbədi yazacaqdır!

Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət ələsin!

UNUDULMAZ FACİƏ VƏ QƏHRƏMANLIQ ANI

zorakılıqlar, qəret və qəsdlər törədildi, onların öz tarixi atababa yurdlarından qovulması ardıcıl xarakter aldı. Bütün bunlar sovet hökuməti başçılarının cinayətkar biganəliyi, laqeydliyi, Azərbaycana düşmən münasibəti fonunda həyata keçirildi.

Ermənistan və Dağlıq Qarabağda soydaşlarımıza qarşı davamlı olaraq törədilən cinayətlər, getdikcə daha da şiddətlənən ərəzi iddiaları xalqımızın kəskin etirazına səbəb olur, özünümdəfiə tədbirləri görməsi zərurəti, öz səsinə dünyaya çatdırmaq zərurəti doğururdu. Dağlıq Qarabağdakı separatçılığa qarşı 1988-ci ilin noyabr-dekabr aylarında Bakıda ümumxalq mitinglərinin keçirilməsi, 1989-cu il dekabrın 31-də Naxçıvanda Azərbaycan-İran sərhədində tikanlı məfillərin sökülürək Arazın o tayındakı soydaşlarımızla əlaqə yaradılması cəhdləri SSRİ rəhbərliyini hədsiz dərəcədə qəzəbləndirdi. Nəticədə Azərbaycan xalq hərəkatının yatırılmasına əlverişli zəmin yaratmaq üçün SSRİ Dövlət Təhlükəsizlik

mayacağı barədə vədlər versələr də, şəhəri mühasirəyə almış, özü də əksəriyyəti Stavropoldan gətirilmiş, qəzəbli və azğınlaşmış erməni saqqallılarından ibarət dəstələr və güclü döyüş texnikası bir neçə saat sonra xəbərdarlıq-şübhəli hərəkətə keçdilər. Sovet imperiyasının rəhbərləri yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə Bakıda küçə və meydanlara toplaşmış azadlıqsevər insanlara atəş açılması barədə əmr verdilər, ordu dinc və günahsız əhaliyə qarşı döyüş əməliyyatına başladı.

O gecə törədilən vəhşi qırğının canlı şahidi kimi baş verənləri təfərrüatlı təsvir etmək çox çətin-dir. On illər keçsə də, bu dözülməz faciəni - millətimizə qarşı törədilən qətləmi, qeyrətli, vətənpərvər soydaşlarımızın qanına qəltan edilməsini unutmaq mümkün deyildir.

Həmin gecəni və ondan sonrakı günlərin faciəli statistikasını indiki hamıya məlumdur: Bakı-nın müxtəlif rayonlarında sovet əsgərləri tərəfindən 137 insan qətlə yetirilmiş, 700-dən artıq vətəndaş yaralanmış və xəsarət

gələn Heydər Əliyev xalqımıza başsağlığı verdi və mətbuat konfransı keçirib, başda Qorbaçov olmaqla Bakıdakı terror aktına rəvac verən hakimiyyət nümayəndələrini və hərbciləri cinayətkar, onların dinc əhaliyə tutduqları divanı isə bütöv bir xalqa qarşı edilən tarixi cinayət adlandırdı və bu vəhşiliyyə etiraz əlaməti olaraq Kommunist Partiyası sıralarından çıxdığıni bəyan etdi.

Təəssüf ki, ö dövrdə Azərbaycan hakimiyyətində olanlar qorxaqlıq, səbatsızlıq göstərdilər, xalqa qarşı xəyanət yolunu tutdular. Nə bu hadisələr zamanı qaçıb aradan çıxan maymaq Vəzirovdan sonra hakimiyyətə gətirilmiş A.Mütəllibov, nə də xalq azadlıq hərəkatı dalğasında müstəqil dövlətimizin idarəçiliyini ələ almış AXC-Müsavat cütüylü 20 Yanvar hadisələrinə hüquqi-siyasi qiymət verməyi bacarmadılar.

Yalnız 1990-cı ilin iyulunda Moskvadan vətəne ayıdılan Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə həmin il noyabr ayının 21-də Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali

Bu şərəfli missiya yene ulu öndər Heydər Əliyevin üzərinə düşdü. Xalqın təkidli tələbi ilə respublika rəhbərliyinə qayıdan ümummilli liderimiz 1994-cü il yanvarın 12-də keçirdiyi müşavirədə bu barədə deyirdi: "Xalqa təcavüz olunmuş, günahkarlar isə hələ müəyyənləşdirilməmişdir. Görünür ki, ötən yaxın illərdəki Sovetlər Birliyi, respublika rəhbərliyi, məsul şəxslər öz mənafehləri naminə bu böyük faciənin əsl mahiyyətini xalqa bəyan etməmişlər".

Ulu öndərimizin təşəbbüsü ilə hadisəyə tam siyasi-hüquqi qiymət verilməsi Milli Məclisə tövsiyə olundu və eht 1994-cü ildə parlamentimiz müvafiq qərar qəbul etdi.

Heydər Əliyev 20 Yanvar şəhidlərinin xatirəsinin əbədiləşdirilməsinə, onların ailələrinə dövlət qayğısının gücləndirilməsinə hər zaman böyük diqqət göstərmiş, hər il yanvarın 20-də Şəhidlər xiyabanı ziyarət edir, şəhid ailələri ilə görüşür, onların problemləri ilə maraqlanırdı. Ulu öndərimizin layiqli davam-

ŞƏHİD TALEYİ

GÜNAHSIZ QURBANLAR

◆ Özləri adi olan bu qəhrəmanların ölümləri qeyri-adi, ağılasığmaz olub. Heç kəsin xəyalına da gəlməzdi ki, qəbli Vətən eşqi ilə çırpan, əli silahsız, heç bir günah olmayan bu atalar, analar, bacılar, qardaşlar, oğullar və qızlar o vaxtdək dost dediyimiz bir ordunun əli ilə qətlə yetirildik. Vətəni sevmək, onun namusunu qorumaq, müstəqilliyini arzu etmək məgər cinayətdir?! 1990-cı ilin yanvar hadisələri zamanı həlak olanların bir qismi heç küçəyə də çıxmamışdı, öz qayğıları ilə məşğul idi. İmperiya qoşunları onların da qanına susamışdılar. Yazıçı Rafiq Səməndərin hadisələrdən sonra dərc etdiyi "Şəhidlər" kitabında Bakıda dinc əhaliyə qarşı imperiya ordusunun törətdiyi qanlı cinayətlərin qurbanları haqqında söhbət açılır. Şəhidlər arasında bir neçə energetik də var idi...

Ağahəsən Yanq oğlu Ağahüseynovun peşəsinin bir adı var idi: elektrik ustası. Küçələrdə elektrik məftili qırılsa, Ağahəsənə çağırır, lift işləməyən Ağahəsənə səsləyirdilər. Bu idi onun işi-gücü. Onunqu ancaq işiçiydi. Evin işiçiyi, küçələrin işiçiyi. Birce şeyi bilirdi ki, işiçiyi kəsmək, məftili qırmaq olmaz. Xalqın işiçini kəssələr, çörəyi olmaz. Çörəyi olmasa, körpələr acından qırıla bilər. Bu da millətə bala gətirə bilər.

O müdhiş gecədə Ağahəsən «Salyan» kazarmalarının yaxınlığında dostları ilə ocaq qırağında idi. Birdən göyə fişəng atıldı. Kazarmadan çıxan tank yolu kəsməyi ağır yük maşınlarını itələyə-itələyə özüne yol açdı. Sonra hər tərəfdən güllələr yağmağa başladı. Hərə bir tərəfə qaçdı. Ağahəsən isə yerə yıxıldı. Güllə onun qanından deyirdi. Dostları köməkləşib «Eksperimentalniya» apardılar. Ele stola qaldıranda işıqlar söndü. Dedilər, qan lazımdır. Dərhal ona 200 qram qan verdilər. Səhərə yaxın yarası açıldı. Səhər saat 7-də keçindi...

AĞLAMAQDAN ANADA GÖZ QALMAMIŞDI...

... Orta məktəbi bitirərkən medala namizəd idi. Lakin ailənin «medal şiriniyi» verməyə imkanı yox idi. Ele birinci il M.Əzizbəyov adına Neft və Kimya İnstitutunun energetika fakültəsinə qəbul olundu. Kaş o günlər təzədən qayıdırdı. Rahim Vəqif oğlu Babayev ele hey deyirdi: «Haqq nazilər, üzülmez». Sınıfdən və məktəbdən ali məktəbə cəmi iki nəfər qəbul olunmuşdu.

1990-cı il yanvarın 18-də Rahim evlərinə, Ordubada zəng vurdu. Yaquət ana deyirdi: «Onun aydın səsi indi də qulaqlarımdadır. Xeyli danışıq. Bacısına öyüd-nəsihət etdi. Mən ona and verdim ki, Rahim, qurban olum, bir halda ki, imtahanları vaxtından qabaq vermişəm, çıx gəl. Qayıtdı ki, mama, praktikamız var, qurtanb gəlirəm. Bir də mənə xeyir-dua ver, Bakıda vəziyyət pisdir. Sanki mənəndə halallıq istəyirdi... Oğul, niyə mənim yalvarışlarına, göz yaşlarına məhəl qoymadın? Axı, sən Ordubada çox sevirdin. Heç məzənnə da Vətəndə olmadı.

Aydın 20-si səhər saat 6-da radioda xəbər verdilər ki, Bakıya qoşun girib. Hamımız Rahimdən nigaran idik. Üç gün ərzində Bakı ilə danışıq bilmədik. Bütün qohumlar xəstəxanaları ayaqdan salsalar da Rahimdən xəbər tuta

bilmədilər. Ayn 24-ü gecə bizə bildirdilər ki, Rahim itkin düşüb. Bir gün sonra onu meyitxanadan tapdılar... Rahim Babayev energetika fakültəsi həmkarları təşkilatının sədri idi. Onda böyük təşkilatçılıq qabiliyyəti var idi.

Grup yoldaşı Bahəddinin söylədiyinə görə «Salyan» kazarmasında ikisindən birinin xilas olmaq imkanı var idi. Rahim onun hasardan keçməyinə kömək edib, özü isə həlak olub. Kişi qeyrətli oğul, öləndə də xeyirxah olub...

GÜLLƏLƏNƏNDƏ DİLİNDƏ «ANA, VƏTƏN» SÖZLƏRİ VAR İDİ...

«Əlimərdən Hüseynov təmkinli, qeyrətli oğlan idi. Heç nəyə, heç kime qoşulan deyildi. Yaxşı əmək haqqı alırdı. Ayaq, duzlu-məzali, söhbətçi və zarafatçı idi. Verdiyü sözə hökmən əməl edərmiş.

«Azarelektrotrem» İstehsalat Birliyində onun haqqında bu sözləri dedilər. O, həm də aqşamlar «Leyla» sadıq evində elektrik işləyirdi. O aqşam işdən çıxdanda yoldaşığı gedib. Bir qədər yeyib-igiblər. Uldadı onu evə buraxmaq istəməyib. Deyib qal, səhər gədersən, səhər-

FOTOYADDAŞ

də qarşılaşırdı. Qulaq asmayıb. Çölə çıxan kimi «şanlı ordu»nun gülləbaranına düşüb. Əvvəlcə qçından yaralanıb. Ancaq ürəyini güllədən qoruyub qalmayıb. Üstəlik, yaralı döyüldü dubinka ilə də döyüldü. Bədənin sağ tərəfi döyülməkdən qapqara qaralıb....

... Toylan yazda olacaqdı. Yaz günəşinin çıxmağını gözləyirdi. Yeni ildə nişanısına qərənfil alıb gətirmişdi. Ve demişdi ki, mən ən xoşbəxt adamam. Sən demə, bədbəxtlik onu qarabağara izləyirmiş. Bu qərənfiləndən, yene də gətirməli idi nişanlığına. Lakin o güllər Əlimərdanın məzənnə qoyuldu. Yanvar ayında həyata göz açmışdı, yanvar ayında da həyatdan köçdü.

Əlimərdanın anadan olduğu yer keçmiş Puşkin rayonunun (indiki Bilasuvur) keçmiş Fioletov kəndi idi. Taleyin hökmünə bax. Ona güllə atan kim olub bəs? Puşkin, Fioletov, İvanov, Petrov...

Texniki-iqtisadi göstəricilər yüksəkdir

◆ Yola saldıığımız 2015-ci il təkçə ölkə energetikləri üçün deyil, bütün respublika üçün də əlamətdar hadisələrlə yada qalmışdır. Dövlət proqramlarında elektrik enerjisi sistemində nəzərdə tutulmuş layihələr uğurla həyata keçirilmişdir.

Qeyd etmək yerinə düşərdi ki, ölkə Prezidenti İlham Əliyevin müəllifi olduğu Dövlət Proqramına uyğun respublikamızda istismara verilən yeni generasiya güclərinin sayı artmaqdadır. Dövlət Başçısının rəhbərliyi altında ötən 12 il ərzində respublikanın müxtəlif regionlarında ümumi gücü 2300 MVT-dən artıq olan çoxlu sayda yeni elektrik stansiyası istismara verilməmişdir. O cümlədən, alternativ və bərpə olunan enerji mənbələrindən istifadə istiqamətində pik gücləri artırılmışdır.

2015-ci ildə də enerjisistemin dayanıqlılığını artırılması, əhəlinin və iqtisadiyyatın elektrik enerjisi ilə təminatının daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində işlər davam etdirilmişdir.

"Azərenerji" ASC-nin Enerjinin İstehsalı İdarəsindən SC-nin Mətbuat xidmətinə daxil olan məlumatda o da bildirilir ki, ötən illərdə istismara verilmiş dünya standartlarına cavab verən müasir qurğu və avadanlıqlarla təchiz edilmiş generasiya güclərindən biri də 780 MVT gücündə olan "Cənub" Elektrik Stansiyasıdır.

Mənbəyə istinadən qeyd edək ki, dispetçer qrafikına uyğun olaraq həmin stansiyada 2015-ci il ərzində 3 milyard 801,3 milyon kilovat-saattan artıq elektrik

enerjisi istehsal edilmişdir. O cümlədən, ötən ilin dekabr ayında 472,6 milyon kilovat-saata yaxın elektrik enerjisi istehsal edilmişdir.

Həmin dövrdə elektrik enerjisi istehsalının digər texniki göstəricilərində də yüksək nəticələr əldə edilmişdir.

Mənbənin sözlərinə görə, bu, avadanlıqların istismar səviyyəsinin yüksəldilməsinə, müasir metodlardan istifadəyə yönəldilmiş stansiya personalının daqiqə təşkil olunmuş işinin nəticəsidir.

Yeri gəlmişkən, istismara verildiyi vaxtdan ötən ilin sonunaqədər bu stansiyada, dispetçer qrafikına uyğun olaraq, 9 milyard 270,2 milyon kilovat-saata yaxın elektrik enerjisi istehsal edilmişdir.

Onu da qeyd edək ki, digər enerji obyektlərində olduğu kimi, burada da yanğın təhlükəsi olan bütün yerlər diqqətdə saxlanılır və onlar təlimatla uyğun olaraq yanğına qarşı ləvazimatlarla tamamilə təmin olunmuşdur.

Xatırladaq ki, bu stansiyanın Abşeron yarımadasının və cənub bölgəsinin enerji təhlükəsizliyinin daha da möhkəmləndirilməsində, enerjinin ötürülməsi və paylaşdırılması sistemlərinin daha dayanıqlı və sabit işləməsinin təmin edilmişində böyük rol var.

ENERJİSİSTEM

ENERGETİKA MƏNZƏRƏLƏRİ

Avadanlıqlara xidmət diqqət mərkəzindədir

◆ Müasir texnologiyaların tətbiqi ilə tikilən istifadəyə verilmiş 12 aqreqatdan ibarət, ümumi gücü 105 MVT olan Bakı elektrik stansiyasında aqreqatlarda planlı təmir-sazlama işləri texniki xidmət qrafikinə uyğun aparılır. Hazırda aqreqatlar dispetçer qrafikinə uyğun olaraq fəaliyyətini davam etdirir.

"Azərenerji" ASC-nin Enerjinin İstehsalı İdarəsindən SC-nin Mətbuat xidmətinə daxil olan məlumatda görə, həmin stansiyada 2015-ci il ərzində 523,5 milyon kilovat-saata yaxın elektrik enerjisi istehsal edilmişdir.

Qeyd edək ki, stansiyada ötən ilin dekabr ayında isə 45,5 milyon kilovat-saata yaxın elektrik enerjisi istehsal edilmişdir.

Avadanlıqların iş səmərəliliyinin artırılması, enerjinin ötürülməsi sistemlərinin dayanıqlı,

sabit işləməsinin və istismar səviyyəsinin yüksəldilməsi istiqamətində həyata keçirilmiş məqsədyönlü tədbirlər nəticəsində sözügedən dövrdə elektrik enerjisi istehsalının digər texniki-istehsalat göstəriciləri üzrə də yüksək nəticələr əldə edilmişdir.

"Tələbatçılara keyfiyyətli və dayanıqlı elektrik enerjisinin ötürülməsində, tapşırıqların uğurla yerinə yetirilməsində kollektivimiz səyə çalışır, aqreqatlarda aparılan texniki xidmət işlərində də fəal iştirak edirlər" – deyən mənbə onu da qeyd etdi ki, təftiş-təmir işləri stansiyanın təmir briqadəsi tərəfindən aparılır.

Onu da qeyd etmək yerinə düşərdi ki, ötən ilin son üç ayı ərzində də stansiyada təmir işləri aparılmış, təmir qrafikinə uyğun olaraq 10 saylı aqreqatın əsaslı təmiri başa çatdırılmış, 12 saylı aqreqatda isə aparılan əsaslı

təmir işləri davam etdirilir. Eyni zamanda sözügedən dövrdə digər aqreqatlarda növbəti istismar həddinə uyğun texniki xidmət işləri də aparılmışdır. Bütün bunlarla yanaşı generatorlarda da müxtəlif təyinatlı təmir işləri həyata keçirilmişdir.

Mənbədən əldə etdiyimiz digər bir məlumatda o da qeyd edilir ki, stansiyanın elektrik avadanlıqlarına da texniki baxışlar keçirilmiş və 110 kV-lik yanmstansiya avadanlıqlarında cari təmir işləri aparılmışdır.

Yanğın təhlükəsizliyi məsələsinin, abadlıq işlərinin də daima diqqət mərkəzində saxlanıldığını deyən mənbə əlavə etdi ki, səxlər, inzi-bati bina və yardımçı binalarda yanğınsöndürmə avadanlıqları təftiş olunmuş, ərazi quru oldu və yanğın təərədə bilecək tullantılar-təmizlənmişdir.

ELM

Doktorantlarla görüş keçilib

◆ Dünən "Azərbaycan Elmi-Tədqiqat və Layihə-Axtarış Energetika İnstitutu" (AET və LAE) MMC-də əvvəlki illərin doktorantları ilə yeni qəbul olunmuş doktorantların görüşü keçirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan Azərbaycan Elmi-Tədqiqat və Layihə-Axtarış Energetika İnstitutunun direktoru, akademik Arif Həşimov bildirdi ki, ölkəmizdə həyata keçirilən elm, təhsil siyasəti olduqca düşünülmüş, xalqın milli mənafeyinə xidmət edən, ölkəmizin təhsil və elmi potensialını daim inkişaf etdirməyə yönələn kompleks bir siyasətdir. Elmin inkişafı istiqamətində yaradılmış bu münbit şəraitdən yararlanan AET və LAE də qazandıqı nailiyyətlərlə bu sahənin tərəqqisinə öz töhfəsini verərkəndir.

Doktoranturaya qəbulla bağlı yeniliklərdən söz açan akademik Arif Həşimov bildirdi ki, təhsilin keyfiyyətini yüksəltmək məqsədilə bu ildən etibarən Azərbaycan Elmi-Tədqiqat və Layihə-Axtarış Energetika İnstitutuna qəbul yalnız əyani formada davam etdiriləcək.

İnstitutda doktorantlar üçün yaradılan şəraitdən danışan direktor bildirdi ki, dünyada baş verən global böhran, neft qiymətinin kəskin şəkildə aşağı düşdüyü müasir dövr bizə neft kapitalından intellektual potensiala keçməyi diqqət edir. Günün bu vacib tələbi elmi iş yazan gənclərin də üzünə böyük məsuliyyət qoyur. Seçdiyiniz ixtisas üzrə savadlı mütəxəssis olmağın yolu isə bu məsuliyyəti

darından dərk etməkdən, elm yolunda çəkilən zəhmətdən keçir.

Akademik Arif Həşimov deyib ki, Azərbaycanda energetika üzrə ilk elm məbədgahı olan AET və LAE yarandıqı gündən xalqımızın tarixində mühüm hadisəyə çevrilərək böyük nüfuz qazanıb. Elmi-intellektual potensialı, tədrisin yüksək keyfiyyəti ilə ölkənin hüduqlarından kənarda da tanınan bu elm məbədinin şərəfli tarixini öyrənmək doktorantlar üçün də vacib məsələdir.

Tədbirdə çıxış edən AET və LAE-nin Elmi İşlər üzrə direktor müavini Əsəf Hüseynov deyib ki, müasir dövrdə elektrik energetikası sahəsində elmi tədqiqatlar, yaradıcı axtarışların aparılması üçün elmi-texniki ədəbiyyata böyük ehtiyac var. Bu baxımdan, institutun nəzdində fəaliyyət göstərən elektrik energetikası sahəsi üzrə ixtisaslaşmış kitabxana doktorantlar da lazımcına bəhrələndirilə bilər. Burada energetikanın bütün sahələrini, həmçinin digər elmlərə aid çoxlu ədəbiyyat cəmləşib.

Görüşün sonunda doktorantların sualları ətrafı şəkildə cavablandırılıb, onların maraqlandıran elmi və təşkilati məsələlər izah edilmişdir.

Sadiq QARAYEV

SAĞLAMLIQ

Xərçəngin qanımı olan bitki

◆ Şabalıd qış mövsümündə ən çox istifadə edilən qidalardan biridir. "Qadınlar.biz" saytının məlumatına görə, aparılan yeni araşdırma şabalıdın xərçəngə qarşı təsirli olduğunu ortaya çıxarıb.

Şabalıd vitamin və mineralarla zəngindir. Xüsusilə, C vitamini mənbəyi olması onu qış aylarının vaz keçilməz qidasına çevirir. Güclü antioksidantlar ehtiva etdiyi üçün xərçəngə qarşı təsirlidir. Şabalıd dəmir, kalsium, maqnezium, fosfor və sinklə zəngindir.

Bütün bu faydalı xüsusiyyətlərinə baxmayaraq, şəkər xəstələri və ideal çəkiddə qalmaq istəyənlər şabalıdı yeyərkən diqqətli olmalı, müəyyən həddi keçməməlidirlər. Çünki şabalıd şəkər xəstələrinə təzyiqli yüksəlməsinə səbəb ola bilər. 3 ədəd iri şabalıd 1 dilim çörəklə eyni miqdarda kalori ehtiva etdiyi üçün insanı kökəldir.

MARAQLIDIR

Bir stəkan suyun tərkibində 10 milyon faydalı bakteriya var

◆ İsveçin Lund Universitetinin alimləri adi kəmə suyunu tədqiq edərək, onun tərkibində xeyli faydalı mikroorqanizmlər aşkar ediblər. Tədqiqatın nəticələri KİV-də dərc olunub.

Ekspertlər bildirirlər ki, bir stəkan təmiz içməli suyun tərkibində təqribən 10 milyon faydalı bakteriya var. Bu bakteriyalar suyu təmizləməyə kömək edir və onu təhlükəsiz edir.

Lakin alimlər qeyd edirlər ki, hazırda bu mikroorqanizmlər az öyrənilib. Kəmə suyunu və boruların daxili səthində məskunlaşan bu bakteriyalar burada nazik yapışqan örtük – bioplankton əmələ gətirir. Onlar su anbarından evdəki kranlardakı uzanan boruların daxili səthini örtür. Tədqiqatçılar hesab edirlər ki, bu bakteriyaların suyun təhlükəsizliyində əvvəllər hesab ediləndən daha böyük rol oynayır. Məsələn, onlar hesab edirlər ki, su təkçə təmizləyici qurğularda deyil, borularda da təmizlənir.

Tədqiqatın müəllifi Ketrin Pol deyib: "Daha əvvəl bizə məlum olmayan tamamilə başqa ekosistem aşkar etmişik. Əvvəllər siz çətin ki hər hansı bakteriya görə bilirdiniz, lakin indi DNT-nin sekvensləşdirilməsi və axar sitometriya kimi üsullar sayəsində biz bir millilitr içməli suda 80 minə qədər bakteriya aşkar etmişik".

Ekspertlər bildirirlər ki, su kaməri sistemində azı bir neçə min müxtəlif növ suyun keyfiyyətinə təsir göstərən bakteriya yaşayır. Bu məlumat suyun insan sağlamlığına təsirinin öyrənilməsində faydalı ola bilər.

XƏBƏRDARLIQ

Yanvarın 20-də paytaxtın bəzi küçə və prospektlərində nəqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılacaq

◆ Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsinin bölmə rəisi, polis polkovniki Vəqif Əsədov AZƏRTAC-ə bildirib ki, Azərbaycan xalqının tarixi yaddaşına həkk edilmiş qanlı 20 Yanvar faciəsində şəhid olanların əziz xatirəsinin yad edilməsi məqsədilə keçiriləcək mərasimlə əlaqədar Parlament prospekti istiqamətində bütün avtomobillərin hərəkətinə məhdudiyət qoyularaq istiqamət dəyişdiriləcək.

Bununla əlaqədar, yanvarın 20-də səhər saat 8.00-dan şəhidlərin xatirəsinə yad edən hərəkət iştirakçıların rahat, təhlükəsiz və fasiləsiz hərəkətinin təşkil edilməsi məqsədilə Mehdi Hüseyn küçəsi, Teleteatr 1 ünvanından - yeni, Teleteatr binasının yanından, Mikayıl Müşfi küçəsi ilə Hüseyn Cavid prospektinin kəsişməsindən, Mətbuat prospekti Mikayıl Müşfi dairəsindən, eyni zamanda, Milli Məclisin inzibati binasının arxasından, yeni İzzət Nəbiyev-Abbasqulu Abbaszadə küçələrinin kəsişməsindən Parlament prospekti-Şahidlar ziyabanı istiqamətində bütün avtomobillərin hərəkətinə tam məhdudiyət qoyularaq istiqamət dəyişdiriləcək.

Bakı Şəhər Baş Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi İdarəsi tədbir başa çatana qədər bu istiqamətdə avtomobillərin hərəkətinin mümkünüzlüyünü nəzərə alaraq əhalidən, avtomobil sahiblərindən və sürücülərdən xahiş edirik ki, alternativ yollardan istifadə etsinlər, ziyarətə gələnlər isə ictimai nəqliyyata üstünlük versinlər.

Material hazırladı: V.Məmmədov, Ə.Baxşəliyev

DÜNYADAN SORAQLAR

TÜRKİYƏ

Enerji daşıyıcıları idxalına hər il 60 milyard dollar xərclənir

◆ "Hazırda Türkiyə enerji daşıyıcılarının idxalından 72 faiz asılıdır", - deyər Türkiyə Respublikası energetika və təbii ehtiyatlar nazirinin müavini Necati Yamac bildirib. - Biz hər il bu sahəyə 60 milyard dollar sərf edirik".

Türkiyə Respublikası ölkədə istehlak olunan təbii qazın 98 faizini, neftin 92 faizini və kömürün 20 faizini xaricdən idxal edir.

Ankarada, Hacettepe Universitetində radiasiyadan mühafizə üzrə birinci milli konqres keçirilib. Tədbirin təşkilatçısı rolunda Türkiyənin radiasiyadan mühafizə üzrə mütəxəssislər cəmiyyəti (RADOKOR) çıxış edib.

Konqresdə Türkiyə Respublikası icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri, atom energetikası ilə əlaqəli şirkətlərin mütəxəssisləri iştirak ediblər.

Tədbirdə radiasiyadan mühafizə sahəsində milli infrastrukturun inkişaf etdirilməsi, atom elektrik stansiyaları üçün peşəkar və elmi kadrların hazırlanması, elmi tədqiqatlar aparılarkən, təbii məşəlli radioaktiv maddələrdən istifadə zamanı radiasiyadan mühafizə məsələləri müzakirə edilib.

Konqresin açılışında Türkiyənin energetika və təbii ehtiyatlar nazirinin müavini Necati Yamac çıxış edib, xatırladı ki, AES tikintisi barədə plan Türkiyədə 50 il əvvəl yaranıb, nüvə energetikası isə təkçə atom elektrik stansiyalarının inşasını deyil, həm də sənayenin və texnologiyaların inkişafına təkan verən və ölkə üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edən yeni sahənin yaradılması deməkdir. "Hazırda Türkiyə elektrik enerjisi daşıyıcılarının idxalında 72 faiz xaricdən asılıdır", - deyər Necati Yamac öz çıxışında bildirib. - Biz hər il bu cür xərclərə 60 milyard dollar sərf edirik.

Türkiyə Respublikası ölkədə istehlak olunan təbii qazın 98 faizini, neftin 92 faizini və kömürün 20 faizini xaricdən alır. Qeyd etmək istərdim ki, atom elektrik stansiyaları hətta neft və qaz ehtiyatları ilə zəngin olan ölkələrdə də fəaliyyət göstərir. Bizim üçün AES tikintisi vacibdir", - deyər o əlavə edib.

Radiasiyadan mühafizə cəmiyyətinin sədri Könül Buyan konqres iştirakçılarına və qonaqlara minnətdarlığını bildirib və əlavə edib: "Biz Türkiyədə atom sahəsinin inkişafı prosesini diqqətlə izləyirik, nüvə texnologiyalarından istifadə olunmasına tərəfdarıq."

UKRAYNA

Yeni kondensatorlu turbin işə salınb

◆ Cənubi Ukrayna AES-in 2-ci enerji blokuada B sırasından olan yenilənmiş kondensatorlu turbin işə salınb. Quraşdırımdan sonra kondensatorun hidravlik sınaqları keçirilib və vakuum sistemi yoxlanıb. Sonralar blok enerji şəbəkəsinə qoşulub və hazırda 940 MVT yük altındadır. 2015-ci ilin fevralında bağlanan müqaviləyə uyğun olaraq, "Turbinatom" SC Cənubi Ukrayna atom elektrik stansiyası üçün blok-modul tipli kondensator hazırlayıb və sifarişçiyə çatdırıb. Avadanlığın dəyişdirilməsi soyuducu suyun temperaturunda dəyişiklik zamanı turbin generatorunun nominal gücə işləməsinə imkan verəcək, həmçinin gücü artıracaq və enerji blokunu istismar dövrünün uzadılması müddətində işlə təmin edəcək.

Kondensator iki A və B sırasından ibarətdir, onların hər birinin tərkibinə üç korpus daxildir, hər korpusda 8 modul var – cəmi 48 modul mövcuddur. Hazırda müəssisədə A sırasından olan kondensatorun korpuslarının hazırlanması başa çatır. Cari ilin sonunadək avadanlıq hazırlanacaq, sifarişçiyə təqdim ediləcək və yüklənmək üçün göndəriləcək.

FINLANDIYA

Stansiyanın tam layihə sənədləri hazırlanıb

◆ "Xanxikivi-1" AES tikintisinin sifarişçisi "Fennovoima" və Finlandiyanın nəzarət orqanı olan STUK «Atomproyekt» SC-nin işinin auditini aparıblar.

Finlandiya mütəxəssisləri üç gün ərzində radiasiya təhlükəsizliyi və AES-in təhlükəsizlik dərəcəsinin analizi sahəsində sənədlərini, habelə Rusiya layihə institutunun işlədiyi menecment sisteminin Avropa standartlarına uyğunluq dərəcəsinə təhlil ediblər,...

Yoxlamanın yekunlarına əsasən "Fennovoima" şirkətinin mütəxəssisləri sənədlərinin normativ tələblərə uyğun gəldiyini təsdiqləyiblər. Təhlilin nəticələrinə əsasən xarici auditorlar tərəfindən "Xanxikivi-1" AES-in işinin uqota alınması sənədlərinin hazırlanması barədə «Atomproyekt»-ə tövsiyələr verilib.

2014-cü ilin oktyabrında «Atomproyekt» «Xanxikivi-1» AES-in tam layihə sənədlərinin hazırlanmasına dair müqaviləni imzalayıb və baş layihəçi statusunu təsdiqləyib.

QAZAXISTAN-ÇİN

İstilik ayıran quraşdırıcıları zavod tikiləcək

◆ Çin Xalq Respublikasının elektrik stansiyaları üçün yanacaq istehsalı quraşdırıcılarının gücü ildə 200 ton olan «Ulbinsk metallurjiya zavodu» SC-nin bazasında yaratmaq planlaşdırılır.

Qazaxıstan Respublikasının Baş naziri Karim Məsimovun ÇXR-ə rəsmi səfəri çərçivəsində «Kazatomprom» MAK» SC idarə heyətinin sədri Askar Jumaqaliev və CGNPC-in (China General

Nuclear Power Corporation) baş direktoru Çjan Şanmin Qazaxıstanda istilikburaxan quraşdırıcı zavodu tikintisinin layihələndirilməsi, inşası və Qazaxıstanda uran yataqlarının birgə işlənməsi barədə saziş imzalayıblar.

Həmçinin «Kazatomprom» milli atom şirkəti, «China General Nuclear Power Corporation» və CITIC Group Corporation) arasında əməkdaşlıq etmək niyyəti barədə üçtərəfli saziş də bağlanıb.

Sənədi «Kazatomprom» MAK» SC idarə heyətinin sədri Askar Jumaqaliev, «China General Nuclear Power Corporation»-un prezidenti Tsiyan Jimin, «CITIC Group Corporation» sədrinin müavini və prezidenti Vanq Joqç imzalayıblar.

Tərəflər uzunmüddətli strateji partnyorluq və qarşılıqlı hərəkət sahəsində kifayət qədər təcrübəyə malikdirlər və atom sənayesi və energetikada əməkdaşlığı daha da möhkəmləndirmək niyyətindədirlər. Saziş çərçivəsində fəaliyyətin ən müxtəlif istiqamətlərində üçtərəfli əməkdaşlığın imkanlarını və yollarını müəyyən etmək üçün birgə işçi qrupunun yaradılması planlaşdırılır.

İNDONEZIYA

Çoxfunksiyalı tədqiqat nüvə reaktoru qurulacaq

◆ 2015-ci il dekabrın 14-də Rosatomun «TVEL» yanacaq şirkəti və İndoneziyanın Atom Enerjisi üzrə Milli Agentliyi (BATAN) qarşılıqlı anlaşma barədə memorandum imzalayıblar.

Sənədlərin imzalanma mərasimi Cakarta şəhərində «Müasir texnologiyalar və Rusiya atom sənayesinin durumu» mövzusunda keçirilən seminarla keçirilib. Tədbir BATAN agentliyi ilə birgə «Rusatom-Beynəlxalq Şəbəkə» tərəfindən təşkil edilib.

Memorandumun məqsədi nüvə yanacaq silsiləsi (NJC) sahəsində müxtəlif istiqamətdə Rusiya-İndoneziya əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsi üçün şərait yaratmaqdan ibarət olub.

«Nüvə texnologiyaları sahəsində İndoneziyanın Rusiya ilə əməkdaşlığı marağ göstərdiyinə görə biz çox məmnunuq. Rosatomun yanacaq şirkəti İndoneziya partnyorlarına HJC sahəsində müasir və təhlükəsiz yollar təklif etməyə və onilliklərdə əldə ediləcək təcrübə əsasında hər iki tərəf üçün sərfəli əməkdaşlığı inkişaf etdirməyə hazırdır», - deyər «TVEL» SC-nin nümayəndəsi bildirib.

BATAN milli agentliyinin nümayəndəsi isə qeyd edib ki, bu sənəd HJC sahəsində birgə layihələrin reallaşdırılması üçün möhkəm baza yaradır. «Bu gün İndoneziyada üç tədqiqat reaktoru istismar edilir, həmçinin çoxfunksiyalı tədqiqat reaktorunun tikintisi planlaşdırılır. Atom sahəsində həm cari, həm də gələcək layihələr çərçivəsində səmərəli və təhlükəsiz işləmək üçün bizə etibarlı, təcrübəli partnyorlar gerekdir. Rosatomun «TVEL» yanacaq şirkəti dünyanın yanacaq bazarının liderlərindən biri kimi məhz belə partnyorlardandır», - İndoneziyanın Atom Enerji üzrə Milli Agentliyinin nümayəndəsi belə deyib.

Cakarta şəhərində «Müasir texnologiyalar və Rusiya atom sənayesinin durumu» mövzusunda keçirilən seminar atom texnologiyalarının tətbiqində Rusiya təcrübəsinə həsr edilmişdi. Rosatomun «TVEL» yanacaq şirkətinin nümayəndələrindən əlavə, Rusiyanın digər qabaqcıl atom sənayesi müas-

Təsisçi: "Azərenerji" ASC
Nəşir: "Azərbaycan Elmi-Tədqiqat və Layihə-Axtarış Energetika İnstitutu" MMC

Baş redaktor:
Elşən ƏLİYEV

Redaksiyanın ünvanı: AZ 1012, Bakı şəhəri, Həsən boy Zərdabi prospekti, 94.
Telefonlar: (012) 430-01-20; daxili: baş redaktor - (075) 216, şöbələr - (075) 214; (075) 215. E-mail: azerbaijan-ishiqlari@box.az

"Azərbaycan işıqları" qəzetinin kompüterlərində yığılıb səhifələnmir. "CBS polygraphic production" mətbəəsində çap olunur. Tiraj: 1000

Çapa imzalanıb:
18 yanvar 2016-cı il, saat 18.30.
Məsul nəvbəçi: S.QARAYEV